

President
Alar Karis
Kongutas
LK 2

Elva valla 9.
sünnipäeva
tähistamine
LK 3

Elanik-
konnakaitse
kuu
LK 4

Elva valla leht

ELVA VALD
9. OKTOOBER 2026, NR 194
infoleht@elva.ee
elva.ee / 5662 9554
facebook.com/elvavald

Elva vald võttis vastu Reku jõesadama arenduse esimese etapi

Elva vald võttis 1. oktoobril 2026 vastu Reku jõesadama arenduse esimese etapi ehitustööd. Valminud sadamas on kaks slippi, 50 kaikohta ja piiratud sadamaala, mis parandavad Võrtsjärve–Emajõe–Peipsi veetee kasutamise võimalusi.

REKU SADAMA ALA.

Foto: Kayvo Kroon

Reku sadamaala rajamine lähtub ennekõike Elva valla elanike vajadustest. Kaasaegne sadam loob tegutsemisvõimalusi nii kutselistele kui ka harrastuskalastajatele ning toetab piirkonna loodusmatkade arengut. Koos randumiskohtade, akvatooriumi, paadisildade, slipide ja parklaga kujuneb Rekust oluline peatuskoht Emajõel. Tartu ja Võrtsjärve vahel on seni olnud selliseid võimalusi vähe.

Reku jõesadama uuendamine kuulub laiemasse ühisprojekti „Võrtsjärve–Emajõe–Peipsi võrgustiku ja veetee arendamine“ (projekti nr 2021-2027.5.02.23-0213), mida koordineerib Tartumaa Omavalitsuste Liit ja rahastamist toetab Euroopa Liit. Investeering aitab muuta piirkonna veeteed paremini kasutatavaks ja parandab väikealuste vettelaskmise ning hoidmise võimalusi.

Reku jõesadama esimese etapi rajamine algas 2026. aasta juunis ning tööde tähtaeg oli 30. september. Peatöövõtjad olid Terrason OÜ ja

AS Kurmik, hanke tellija SA Elva Kultuur ja Sport.

Ehitustööde aluseks olnud Reku jõesadama projekti koostas Insene-

ribüroo Urmas Nugin OÜ. Ehitusluba väljastati 7. märtsil 2025 ning ehitustööde leping sõlmiti 15. mail 2026. Esimese etapi ehitustööde

kogumaksumus oli 852 790,74 eurot, millele lisandub käibemaks. Summa sisaldab 26 700 euro eest lisatöid tee ja parkla kruusaga täitmiseks.

Vallavalitsus ootab 2027. aasta tegevustoetuste taotlusi

Tegevustoetusi saab taotleda 1. novembrini. Tegevustoetust saavad taotleda Elva vallas tegutsevad mittetulundusühendused (mittetulundusühing, sihtasutus ja seltsing) kultuuri, hariduse, spordi, noorsootöö, sotsiaaltöö, tervise, turvalisuse, külaelu, keskkonna ja looduskaitse alase tegevuse edendamiseks ning Elva vallaga piirnevas omavalitsuses tegutsevad spordiklubid. Toetust eraldatakse neljas kategoorias:

- » kultuuriühingud;
- » muud mittetulundusühendused;
- » Elva vallas tegutsevad spordiklubid;
- » Elva vallaga piirnevas omavalitsuses tegutsevad spordiklubid.

Taotlusi saab esitada Elva valla e-taotluste keskkonnas SPOKU. Keskkonda saab sisse logida ID-kaardi, Smart-IDga või Mobiil-IDga. Loe lähemalt valla kodulehelt: www.elva.ee/tegevustoetused.

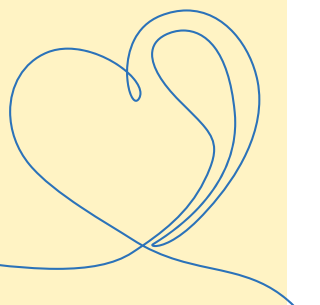
Lisainfo: Laura Raamets, kultuurispetsialist, laura.raamets@elva.ee, tel 5454 0014

Tähistame kuld- ja teemantpulmi

Traditsiooniline Elva valla kuld- ja teemantpulmapaaride vastuvõtt toimub 19. novembril kell 17 Puhja seltsimajas.

Sel aastal tähistab Elva valla elanikest teemantpulma 7 ning kuldpulma 35 paari. Kõikidele pulmapaaridele on saadetud paberkandjal kutse. Palume oma osalemisest või mitteosalemisest teada anda!

Lisainfo:
Laura Raamets, kultuurispetsialist
laura.raamets@elva.ee / tel 5454 0014

ELVA VALLA INFO

President Alar Karis külastas Konguta Kooli

„17. september jääb Konguta Kooli loos kindlasti üheks eriliseks päevaks – meil oli suur rõõm ter- vitada oma koolis Eesti Vabariigi presidenti Alar Karist,“ sõnas Konguta Kooli direktor Marge Jaasi-Mägi.

Külaskäigu lugu sai alguse mõnda aega tagasi. Vabariigi aastapäeva puhul valmis meie kooli- ja lasteaiaperel Eesti sünnipäevale pühendatud luuletus, mille saatsime presidendile. Luuletuse lõppu lisasime küllakutse – lootuses, et ehk jõuab president ühel päeval meile Konguta Kooli külla. Ja jõudiski! 17. septembril sai kutsest päris kohtumine.

„See algas kooli- ja lasteaiapere ühise kogunemisega. Lapsed olid presidendi tulekuks hoolega valmistunud ning loomulikult oli neil ka palju küsimusi. President vastas rõõmuga ning küsimusi jagus seinast seinast – just selliseid, mida ainult lapsed oskavad küsida (nt miks just tema sai presidendiks, mis toit

PRESIDENT ALAR KARIS KONGUTA KOOLI MEESKONNAGA.

Foto: Kayvo Kroon

presidendile ei maitse, mis hindeid ta koolis sai jne). Soovijad said presidendiga ka patsi lüüa ning pidulikust külaskäigust kujunes kiiresti soe ja vahetu kohtumine.

Eraldi kohtus president meie õpetajatega. Hariduse, koolielu ja õpetaja töö üle kujunes nii elav ja sisukas vestlus, et kavandatud aeg sai märkamatuks otsa ning president lükkas oma ärasõitu veidi edasi. See oli hea

võimalus rääkida haridusest mitte ainult suurte põhimõtete, vaid ka päris koolielu igapäevastest röömudest, muredest ja võimalustest.

Külaskäigust jäi meie kooliõuele ka midagi väga erilist ja püsivat – president Alar Karis istutas kooli ette pihlaka. Puul on seal juba väärikas kaaslane – 25 aastat tagasi istutas Konguta Kooli külastades pihlaka president Lennart Meri. Nii kasva-

vad nüüd meie kooli ees kõrvuti kaks presidendipihlakat, mille istutamise vahele mahub veerand sajandit Konguta Kooli lugu.

Kes teab – ehk istutab järgmise presidendipihlaka kunagi juba mõni Konguta Kooli enda vilistlane? Igal juhul, kui president lastelt küsis, kes tahab saada presidendiks, tõusis palju käsi,“ rääkis Marge Jaasi-Mägi.

Elva vald müüb oksjonil kortereid ja kinnistuid

Elva Vallavalitsus müüb oksjonikeskkonnas www.varakeskus.ee järgmised korteriomandid ja kinnistud:

Korteriomand Koruste külas aadressil Koruste raamatukogu 4 (registriosa nr 3810104, katastritunnus 69401:004:0037, 40% elamumaa ja 60% ühiskondlike ehitiste maa, eriomand nr 4 elamus (EHR 120299621), 507/2101 mõtteline osa 10 420 m² suurusest kinnisasjast). Esimesel korrusel asuvas korteris on koridor ja kaks ruumi, millest üks on läbikäidav. Korteri on ahjuküte, elekter ja õhksoojuspump. Hoovis asuvad salvkaev ja kuivkäimla. Võlgnevus puudub. Korteriühistu ei toimi. Alghind on 8000 eurot ja pakkumise samm 100 eurot.

Korteriomand Annikoru kü-

las aadressil Annikoru tee 9-8 (registriosa nr 24676350, katastritunnus 33101:001:0374, 85% elamumaa ja 15% ühiskondlike ehitiste maa, eriomand nr 8 elamus (EHR 104028822), 448/5270 mõtteline osa 3665 m² suurusest kinnisasjast). Korter asub maja teisel korrusel, maja keskosas. Korteri on ahjuküte, elekter, vesi ja kanalisatsioon. Võlgnevus puudub. Alghind on 12 000 eurot ja pakkumise samm 100 eurot.

Teeserva kinnistu Aakre külas (registriosa nr 21224150, katastritunnus 17101:001:0953, 100% sihtotstarbeta maa, 4943 m²). Hoonestamata kinnistule pääseb riigimaanteelt nr 23150 Aakre-Pühaste. Kinnistul on mitu kitsendust, sealhulgas ulatub kinnistule osaliselt ehituskeeluvöönd. Alg-

hind on 1000 eurot ja pakkumise samm 100 eurot.

Nende varade oksjonid lõpevad 22. oktoobril 2026 kell 14.

Ausambaplatsi kinnistu Rõngu alevikus (registriosa nr 7934350, katastritunnus 69402:002:0307, 100% üldkasutatav maa, 469 m²). Hoonestamata kinnistule pääseb Puiestee tänavalt. Sõjategevuse säilmed on pinnasest eemaldatud. Alghind on 1000 eurot ja pakkumise samm 100 eurot.

Õöbiku kinnistu Hellenurme külas (registriosa nr 20968550, katastritunnus 17101:001:1447, 100% üldkasutatav maa, 627 m²). Tegemist on hoonestamata ja võsastunud kinnistuga, millele pääseb Elva-Palupera-Kähri riigimaanteelt. Alghind on 800 eurot ja pak-

kumise samm 100 eurot.

Siuksu tee 1a kinnistu Valguta külas (registriosa nr 4716304, katastritunnus 17101:001:1984, 100% üldkasutatav maa, 4084 m²). Tegemist on hoonestamata ja hooldatud haljasalaga. Kinnistule pääseb Valguta-Rannaküla riigimaanteelt ja kohalikult Siuksu teelt. Kinnistu kõrval asuvad AS-i Emajõe Veevark veeühendus ning elektri- ja sideühendus. Alghind on 3000 eurot ja pakkumise samm 100 eurot.

Nende varade oksjonid lõpevad 9. novembril 2026 kell 14.

Lisainfo:

Terje Korss, vallavaraspetsialist
terje.korss@elva.ee
 tel 5302 0888

LÜHIDALT

ELVA VALD ANNAB RENDILE KAKS HARITAVAT MAA-ALA

Elva Vallavalitsus annab avaliku kirjaliku enampakkumise korras viieks aastaks rendile järgmised haritavad maad.

Palupera külas asuv osa Savi kinnistust

(katastritunnus 58201:002:1870), ligikaudu 1,2 ha. Renditasu alghind on 95 eurot aastas. Vormikohane pakkumus tuleb esitada hiljemalt 3. novembril 2026 kell 10 paberkandjal aadressil Kesk 32, Elva linn, Elva vald, Tartumaa 61507. Arvestatakse pakkumuse laekumise, mitte postitamise aega. Kinnisele ümbrikule märkida „Savi kirjalik enampakkumine“.

Pakkumused avatakse avalikult Elva vallamajas 3. novembril 2026 kell 10.15. Enampakkumise tingimustega saab tutvuda ja pakkumuse vormi leiab Elva valla veebilehelt www.elva.ee.

Mäelooga külas asuv osa Haljala põllu kinnistust

(katastritunnus 58201:001:0003), ligikaudu 1,9 ha. Renditasu alghind on 160 eurot aastas. Vormikohane pakkumus tuleb esitada hiljemalt 3. novembril 2026 kell 10 paberkandjal aadressil Kesk 32, Elva linn, Elva vald, Tartumaa 61507. Arvestatakse pakkumuse laekumise, mitte postitamise aega. Kinnisele ümbrikule märkida „Haljala põld kirjalik enampakkumine“.

Pakkumused avatakse avalikult Elva vallamajas 3. novembril 2026 kell 10.30. Enampakkumise tingimustega saab tutvuda ja pakkumuse vormi leiab Elva valla veebilehelt www.elva.ee.

Lisainfo:

Terje Korss, vallavaraspetsialist
terje.korss@elva.ee
 tel 5302 0888

Tule tähistama Elva valla sünnipäeva

ELVA VALD

30. OKTOOBER KELL 18

Elva Kultuurikeskuses

ELVA VALLA SÜNNIPÄEV

Õhtut juhib
Marko Matvere

Elva vald tähistab tänavu oma 9. sünnipäeva. Sel puhul toimub 30. oktoobril kell 18 Elva Kultuurikeskuses sünnipäeva tänusündmus, kuhu on oodatud kõik huvilised.

Õhtu keskmes on inimesed ja organisatsioonid, kes on oma tegevusega panustanud

Elva valla haridus-, kogukonna-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonda. Sündmusel antakse üle valla aunimetused ning tunnustatakse neid, kelle ettevõtmised ja pühendumus on aidanud kohalikku elu edendada.

Tunnustused antakse üle seitsmes kategoorias

- » aasta õpetaja,
- » aasta hariduse sõber,
- » aasta ennetustegu,
- » aasta kultuuritegija,
- » aasta kultuuritoetaja,
- » aasta sotsiaalvaldkonna edendaja,
- » aasta vabatahtlik/heategu.

Aunimetustele esitatud nominendid saavad sündmusele kutsed, kuid sünnipäevapidu ei ole mõeldud ainult neile. Kõik Elva valla elanikud ja teised huvilised on oodatud tunnustatutele kaasa elama ning valla sünnipäeva tähistama.

Õhtut juhib Marko Matvere. Pärast tunnustamisosa esineb Lancy kabaree ning sünnipäeva puhul pakutakse külalistele torti.

Elva Vallavalitsus kutsub kõiki tunnustatutele kaasa elama ja üheskoos Elva valla sünnipäeva tähistama.

Sünnipäeva tänusündmus toimub 30. oktoobril kell 18 Elva Kultuurikeskuses.

Infoleht jõuab postkastidesse nelja kandepäeva jooksul

Tuletame meelde, et alates 2026. aasta septembrist kehtib Elva valla lehe kojukandel uus korraldus. Vallaleht ilmub reedeti, kuid ei jõua kõikide elanike postkastidesse samal päeval.

Omniva kannab vallalehte laiali neljal päeval: reedel, laupäeval, teisipäeval ja kolmapäeval.

Lehtede kogumaht jagatakse nende päevade vahel ligikaudu võrdselt. Seetõttu saab osa elanikest vallalehe kätte reedel või laupäeval, teisteni jõuab see alles järgmisel teisipäeval või kolmapäeval.

Kui lehte reedel postkastis ei ole, ei tähenda see veel, et leht on jäänud toomata. Reedel

alanud kanne lõpeb hiljemalt järgmise nädala kolmapäeval. Palume pikema kandeajaga arvestada.

Kandekorralduse muudatus tuleneb Omniva uuest kandemudelist ega ole Elva valla algatatud.

Lisainfo toimetuse telefonil 5662 9554 või infoleht@elva.ee.

LÜHIDALT

DETAILPLANEERINGUTE TEATED

Detailplaneeringu algatamine

Elva Vallavalitsus algatas 15. septembril Elva linnas J. Kärneri 12a ja Jõe 3 kinnistute detailplaneeringu. Eesmärk on kinnistute ümberkruntimise teel moodustada elamukrundid ning kruntidele määrata ehitusõigus kaksikelamu püstitamiseks.

Antakse põhimõtteline lahendus planeeringuala juurdepääsudele, parkimisele, haljastusele ja tehnovõrkudega varustamisele. J. Kärneri 12a kinnistul asuv puurkaev likvideeritakse ning moodustatavate kruntide uueks kasutamise sihtotstarbeks määratakse elamumaa. Jõe 3 kinnistul asuv elamu koos kõrvalhoonetega on kavas lammutada.

Algamise otsuse, ala asukohta ja lähteseisukohtadega saab tutvuda Elva Vallavalitsuses töötaja jooksul (Kesk 32 Elva linn) ja valla veebilehel <https://www.elva.ee/detailplaneeringud>.

DETAILPLANEERINGU ALA.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku ja arutelu tulemus

Elva linnas Oja 7 kinnistu detailplaneeringu avaliku arutelu toimus 25. septembril. Arutelu protokolliga saab tutvuda valla veebilehel www.elva.ee/detailplaneeringud. Arutelul tutvuti detailplaneeringu lahendusega ja avaliku väljapaneku ajal esitatud arvamustega. Arutati planeeringu elluviimisega kaasnevat liikluskoormuse kasvu ja Oja tänava seisundit.

Lepiti kokku, et detailplaneeringule koostatakse lähipiirkonna liiklus- ja juurdepääsuanalüüs, mille tulemusena otsustatakse, kas detailplaneeringu liikluslahendus vajab täiendamist ning olemasolev Oja tänav rekonstrueerimist ja laiendamist.

Detailplaneeringu eesmärk on jagada Oja 7 kinnistu kümneks elamukrundiks ja kaheks haljasala maaks. Juurdepääs planeeringualale kavandatakse olemasoleva Oja tänava pikendusena rajatava tänava kaudu. Elamukruntidele nähakse ette ehitusõigus korter- ja ridaelamute püstitamiseks.

Lisainfo: Maarika Uprus, planeeringuspetsialist
maarika.uprus@elva.ee või 527 1860

ELVA LINNA KESKVÄLJAKU ÄRIMOODUL ANTAKSE KASUTUSELE

Elva Vallavalitsus otsib avaliku konkursiga keskväljaku ärimoodulile (kultuurikeskuse ees, Kesk tänava poolne) kasutajaid. Kasutamise periood kuni kolm aastat kasutuslepingu sõlmimisest. Kasutustasu alghind on 75 eurot/kuu. Pakkumus tuleb esitada hiljemalt 26.10.2026 e-postile elva@elva.ee.

Täpsem info tingimustest on leitav www.elva.ee/vallavara-muuk.

Lisainfo: Terje Korss, vallavaraspetsialist
5302 0888 / terje.korss@elva.ee

KOGUKOND

Elanikkonnakaitse kuul testib päästeamet ohuteavitust ja kutsub läbi mõtlema oma varjumisplaani

Oktoober on elanikkonnakaitse kuu, mil toimub ka ohuteavituse test.

Sel aastal pöörab päästeamet eritählepanu varjumisostkuste arendamisele: erinevate ürituste ja teavituskampaania toel suunab amet läbi mõtlema ning harjutama, kuidas ja kuhu varjuda. 14. oktoobril toimub ka selle aasta viimane üleriigiline EE-ALARM ohuteavituse test, kus kõlavad sireenid.

PÄASTEAMET

Elanikkonnakaitse kuul saab igaüks proovile panna oma teadmised elanikkonnakaitse mälumängudel. Lasteaedu ja koole kutsub päästeamet üles osa võtma loovatest väljakutsetest ning noortekeskustes saab oma kriisioskuseid arendada praktilistes töötubades. Korteriühistute esindajatele ning

haridusasutustele toimuvad infotunnid, kus selgitatakse, kuidas koostada varjumisplaani ning jagatakse soovitusi hoones turvalisima koha leidmiseks. Kriisivalmiduse teemalisi üritusi toimub ka erinevates kohalikes omavalitsustes. Vaata elanikkonnakaitse kuu sündmusi veebilehelt olevalmis.ee/syndmused.

14. oktoobril on plaanis selle aasta kolmas ohuteavituse test ehk kriisivalmiduse päev: käivitatakse kõik EE-ALARM ohuteavituse kanalid, sh sireenid. Testimine toimub kahes etapis:

- » lõuna paiku saadetakse telefonidesse meeldetuletus (SMS) testi toimumise kohta.
- » vahemikus 15.00–15.10 kõlavad sireenid, saadetakse teavitused Eesti äpi ja „Ole valmis!“ mobiilirakenduste kaudu ning Eesti Rahvusringhäälingu kanalites (ETV, ETV+, err.ee ja äpp „ERR uudised“) näeb ribateksti ohuteavituse testimise kohta.

Testi lõppemise kohta telefonile teavitust ei tule.

Regulaarseid ohuteavituse teste on vaja, et kontrollida süsteemide töökindlust, veenduda tehtud arenduste toimimises ning leida võimalikke kitsaskohti. Oluline on ka tuletada meelde, et reaalse ohu korral tuleb sireeni kuuldes kohe varjuda.

Päästeamet kutsub inimesi ning asutusi läbi mõtlema ja läbi mängima, kuhu ja kuidas varjuda. Elanikkonnakaitse kuul tuleta meelde

varjumise ABCd:

- » Parim koht varjumiseks on lähim siseruum, mis on võimalikult madalal korrusel, võimalikult mitme tugeva seinaga – sinu ja õue vahele võiks jääda vähemalt kaks seinu ning võimalikult kaugel akendest ja klaasseintest.
- » Kui siseruumi varjuda ei õnnestu, leia koht, kus sind ümbritseb

vähemalt ühelt küljelt tugev takistus (kasvõi kraav, lohk), heida maha ning kata pea ja kael käte või näiteks jopega.

- » Püsi varjus, kuni saad ametlikest kanalitest infot, et oht on möödas.

Elanikkonnakaitse teemad jõuavad sügisel ka televaatajateni: 12.–16. oktoober kutsub päästeamet kaasa nuputama Kanal 2 saates „15 küsi-

must“, novembri alguses aga soovitatav lülitada ETV ja ETV+ ekraanidele, kus esilinastuvad saatesarjad „Mis siis, kui...“ ja „Tähtis teada!“. Saadetes katsetavad erinevad Eesti pered enda näitel, kuidas käituda elektrikatkestuse korral, millised peaksid olema kodused kriisivarud ja palju muud. Enda kriisiteadmisi saad juba täna arendada tasuta elanikkonnakaitse e-koolitusel: olevalmis.ee/koolitus.

Täpsem info ohuteavituse testi ja elanikkonnakaitse kuu sündmuste kohta on leitav olevalmis.ee.

Oluline lisainfo ohuteavituse testi kohta:

- » Testi eel räägi lähedastega, eriti laste ja eakatega, et ohtu pole ja tegemist on testiga.
- » Nii äpiteavituste kui ka SMSi saatja on alati EE-ALARM.
- » Ohuteavituse süsteemi EE-ALARM kohta saad täpsemat infot veebilehelt <https://www.olevalmis.ee/ohuteavitus-ehk-ee-alarm>. Sealt leiad ka käitumisjuhised ning saad kuulata sireeni heli.
- » Kehtivaid ohuteavitusi näed www.kriis.ee esilehel.
- » Testi järel anna meile tagasisidet www.kriis.ee lehel. See aitab meil hinnata kogu süsteemi toimivust ja tuvastada võimalikud kitsaskohad.
- » Järgmisel aastal toimub kolm üleriigilist ohuteavituse testi: veebruaris, juunis ja oktoobris 2027.

Infotund korteriühistutele: varjumine ja varjumisplaani

Korteriühistute esindajatele toimub 28. oktoobril kell 15 Teamsis infotund, kus Päästeameti varjumisekspert räägib varjumise põhitõdedest, jagab soovitusi hoones turvalisima koha leidmiseks ning selgitab, kuidas koostada varjumisplaani.

Koosoleku ja registreerimise lingi leiate veebilehelt: www.olevalmis.ee/syndmused/infotund-korteriuhistutele-varjumine-ja-varjumisplaani

Igas kodus kindel koht

Madalal asuv

Tugevad seinad

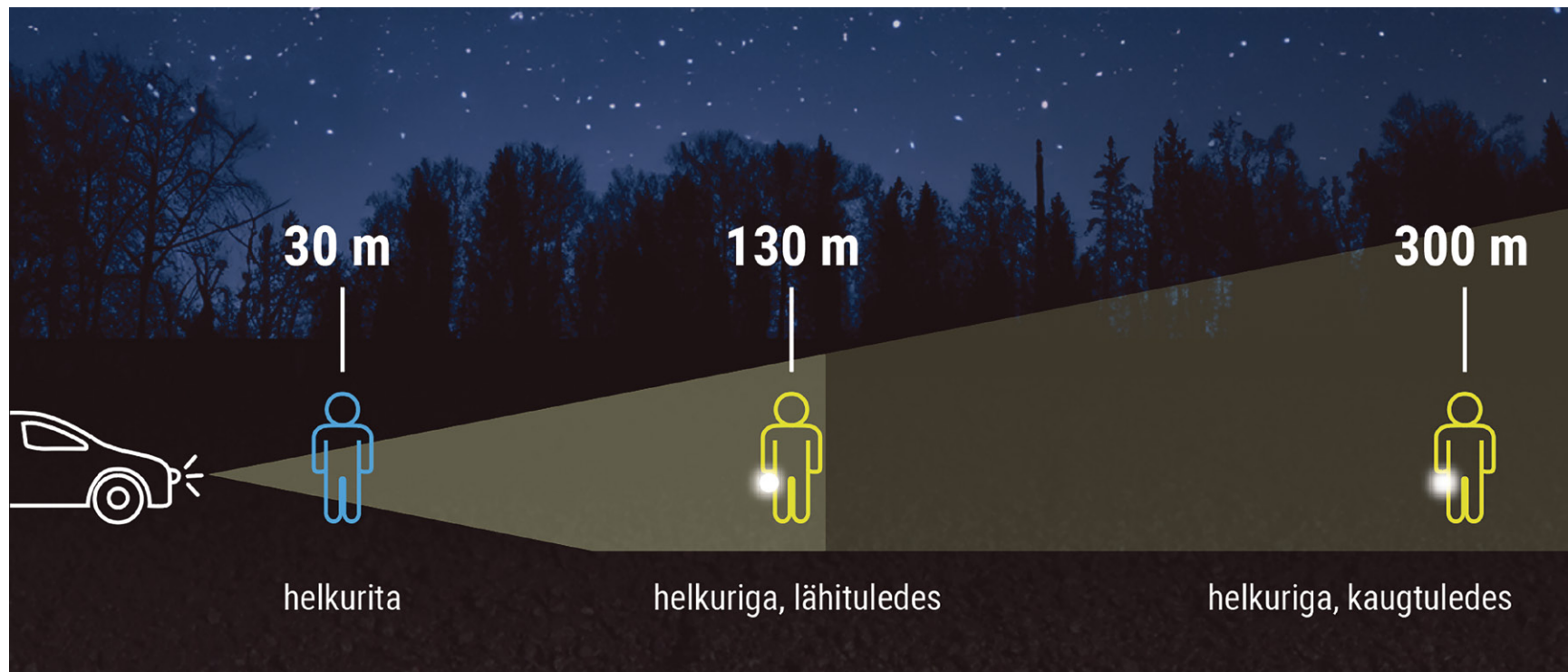

Akendeta ruum

Infotund korteriühistutele: varjumine ja varjumisplaani

28. oktoobril kell 15.00 Teams

Tee end pimedal ajal nähtavaks

JALAKÄIJA NÄHTAVUS HELKURITA NING HELKURIGA LÄHI- JA KAUGTULEDE VALGUSES.

Foto: Transpordiamet

Sügisel saabudes lähivad öhtud järjest pimedamaks ning liikluses tuleb pöörata senisest rohkem tähelepanu enda nähtavaks tegemisele. Helkur on väike, kuid väga oluline abivahend, mis aitab autojuhil jalakäijat märgata ja annab talle rohkem aega reageerimiseks.

Miks on helkuri kandmine oluline?

Pimedal ajal või halva nähtavuse korral on helkurita jalakäija autojuhile nähtav alles umbes 30 meetri kauguselt. Kvaliteetne helkur muudab jalakäija nähtavaks aga tundu-

valt kaugemalt, lähitulede valguses umbes 130 meetri ja kaugtulede valguses kuni 300 meetri kauguselt.

See tähendab, et helkuri kandmine annab juhile oluliselt rohkem aega jalakäijat märgata, reageerida ja vajadusel sõiduk peatada.

Helkuri kandmine on pimedal ajal ja halva nähtavuse korral kohustuslik. Kui kõnnitee puudub, tuleb jalakäijal liikuda vasakpoolses teeservas, et näha vastutulevaid sõidukeid ning olla ise võimalikult hästi märgatav.

Kuidas end paremini nähtavaks teha?

Helkur tuleks kinnitada nii, et see oleks nähtav nii eest kui ka tagant.

Kõige parem on kasutada helkurit keha sellel küljel, mis jääb sõidutee poole.

Lisaks helkurile aitavad nähtavust parandada erksavärvilised riided, helkurribad ja -kleebised ning erinevad helkivad tooted.

Kui helkurit parasjagu käepärast ei ole, saab pimedas enda nähtavaks tegemiseks kasutada ka taskulampi või mobiiltelefoni valgust. See ei asenda helkurit, kuid aitab liikluses paremini märgatav olla.

Kontrolli ka oma helkurit!

Helkur peab olema puhas, terve ja

piisavalt hästi peegeldama ning helkuri peegeldav pind peab olema piisavalt suur – vähemalt 15 cm².

Kriimustunud, tuhmunud või muul viisil kahjustunud helkur tasub välja vahetada. Helkuri kasutusaeg on üldjuhul umbes kaks aastat.

Helkuri korrasolekut saab lihtsasti kontrollida taskulambi või telefoni valgusega. Suunates valguse helkurile, peab see selgelt tagasi peegelduma.

Pimedal ajal liikudes tasub endale alati meelde tuletada: kui mina näen autot, ei pruugi autojuht mind veel näha. Tee end nähtavaks ja kanna helkurit!

Lõhkumine ei ole süütu ajaviide – märkame ja hoiname

Viimasel ajal on Elvas olnud juhtumeid, kus noorte seltskonnad on laamendanud ning kahjustanud avalikku või teiste inimeste vara. Sellised teod ei puuduta kindlasti kõiki noori, kuid korduvad juhtumid annavad põhjust olla tähelepanelikum ja tegutseda üheskoos.

Lõhkumine ja vandaalitsemine ei ole süütu nali. Iga rikutud või lõhutud ese tuleb parandada või asendada ning selleks kulub aega ja raha. Veelgi olulisem on

aga see, et hoolimatult käitudes muutub meie ühine elukeskkond ebaturvalisemaks ja vähem meeldivaks.

Palume lapsevanematel tunda huvi, kus ja kellega nende lapsed oma vaba aega veedavad ning millega nad tegelevad. Oluline ei ole ainult kontrollida, vaid ka rääkida. Selgitage lastele ja noortele, miks tuleb hoida avalikku ruumi ja teiste inimeste vara ning millised tagajärjed võivad lõhkumisel olla. Vanema tähelepanu ja õigel

ajal peetud vestlus võivad aidata ära hoida palju suuremaid probleeme.

Ka kogukonnaliikmetel on oluline roll. Kui märkate kahtlast tegevust, vara lõhkumist või avaliku korra rikkumist, ärge vaadake sellest mööda. Kiiret sekkumist vajavas olukorras helistage 112. Kui vahetut ohtu ei ole, kuid teil on juhtunu kohta teavet, andke sellest teada piirkonnapolitseinikule. Võimaluse korral jätke meelde või pange kirja juhtumi aeg, koht ja osaliste kirjeldus. Veebipolitseiniku poole saab pöörduda internetis toimuva kiusamise, ahistamise, ähvardamise, pettuse või muu häiriva tegevusega seotud küsimustes.

Märkamise eesmärk ei ole kedagi ennatlikult süüdistada, vaid

kahju ennetada ja probleemidega võimalikult vara tegeleda. Turvaline ja hoitud kodukoht sünnib elanike, perede, koolide, noorsootöötajate, omavalitsuse ja politsei koostöös.

Elva valla piirkonnapolitseinikud:

- » Elva linn: Jaana Rehme, 5368 2824, jaana.rehme@politsei.ee
- » Neemisküla, Puhja, Rääsi, Sangla ja Ulila piirkond: Kunnar Vahi, 5330 7120, kunnar.vahi@politsei.ee
- » Konguta, Kureküla, Käärdi, Palupera, Rannu ja Rõngu piirkond: Tiit Treial, 5330 7121, tiit.treial@politsei.ee
- » Veebipolitseinik: Alik Säde, alik.sade@politsei.ee

LÜHIDALT

OKTOOBRIKUUSÜNDMUSED ELVA LINNA- RAAMATUKOGUS

Oktoobris algavad kolmapäevased kudemisõhtud, mis toimuvad igal kolmapäeval kell 17.30. Nõuandeid jagab ja osalejaid juhendab käsitööõpetaja Reet Ollino.

13. oktoobril kell 17.30

Eesti kirjanike autoriõhtu „Sõnaränd“. Külaskas on 2026. aasta kirjanik Piret Jaaks, ulmekirjanik Manfred Kalms-ten ning dokumentalist ja kirjanik Vahur Laiapea.

17. oktoobril kell 11

Perepäev. Külaskas tuleb AHHA teadusteater etendusega „Tähelepanu, ajal!“ Kohal on näo- maalija ning toimuvad vahvad tööd ja viktoriin. Maja täidab magus pannkoogilõhn.

19. oktoobril kell 18, 21. oktoobril kell 13 ja 23. oktoobril kell 16

Täiskasvanud õppija nädala õpitoad „Mis ja miks massaaž? Kuidas saab massaaž aidata inimesel tervena püsida või haigusest kiiremini taastuda?“. Külaskas on massöör Riina Juhanson.

20. oktoobril kell 17.30

Õhtutund kirjanikuga. Külaskas on Lauri Sommer, kelle viimane raamat „Sugupuu“ pälvis Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali aastapremia vabaa hinna kategoorias.

28. oktoobril kell 13

Raamatukohvik. Eesti keeles ilmunud uuemat prantsuse kirjandust tutvustab raamatukoguhoidja Mare Sumberg. Jutu kõrvale pakutakse kohvi ja kooki, osalustasu on 2 eurot. Suupisteid pakub Kadaka Leivakoda ning kaasa saab osta värsket leiba.

Lisainfo:

Elva Linnaraamatukogu
tel 5300 2054

KOGUKOND

Rõngu Pasunakoor 155

Rõngu Pasunakoori algusaasta on 1871. Esimene dirigent oli Kirepi küla Tamme talu peremees Jaan Grünfeldt.

KÜLLI TEEARU

Meenutame orkestri ajalugu koos selle väarikaima pillimehe Enn Urbmetsaga:

„Rõngu Pasunakoori tulime koos Ülo Reidolfiga. Dirigendiks oli Endel Tomingas – tenorimängija ja orkestri kroonika koostaja. Tomingas olevat öelnud, et orkestril peab olema hea „iistvõtja“ ehk eestvõtja. Suurepäraseks „iistvõtjaks“ sai Ülo Reidolf. Ülo oli hea pillimees, kes teadis, kuidas Rõngu Pasunakoori elus hoida. Ta suhtles iga inimesega, kes vähegi pilli mängida oskas, ja kutsus ta orkestrisse. Sovhoosi

RÕNGU PASUNAKOOR KOOS PÜHAJÄRVE PUHKILLIORKESTRI JA SÕPRADEGA PÜHAJÄRVE XXIX PUHKILLIPÄEVADEL.

Foto: Valju Aloel

bussiga sõidutas ta pillimehi proovidesse.“

Dirigent Tõnu Retsniku eesmärgid olid noorte pillimeeste kasvatamine, ühismängud teiste orkestritega ja kohaliku kultuurielu rikastamine.

Alates 2002. aastast on Rõngu Pasunakoori juht Arno Anton. Arno oskab rahulikult ja humoorikalt moel pillimehi innustada ning orkestri kõlama panna.

Suure sõpruskonna moodustavad 11–81-aastased puhkpillihuvilised – õpilased ja õpetajad, töönimesed ja pensionärid, algajad ja staažikad pillimängijad –, kelle ühine eesmärk on mängida koos ilusat muusikat.

Oleme enda üle uhked. Teame, mida tähendavad koostöö, üksteise toetamine, sallivus ja ühiste muusikaliste eesmärkide saavutamine.

Rõngu Pasunakoori suurim sõ-

ber on Pühajärve Puhkpilliorkester. Suurematel esinemistel mängitakse koos ning aasta suursündmus on Pühajärve Puhkpillipäevad. Rõngu–Pühajärve Puhkpilliorkester on saavutanud auhinnalisi kohti Estonia kontserdisaalis toimunud puhkpilliorkestrite turniiril, osalenud laulupidudel ning pakkunud muusikalisi elamusi maakondlikel ja kohalikel üritustel.

Ees ootavad etteasted Viljandi linnajooksul, adventikontserdil, jõuluõhtul Rõngu kirikus, Otepää Gümnaasiumi kooliballil ja Elva valla laulupeol.

Tuhat tänu Rõngu Pasunakoori toetajatele – meie peredele, Rõngu rahvamajale ja headele sõpradele, kelle hinges puhkpillimuusika heliseb.

Rõngu Pasunakoori 155. aastapäeva juubelkontsert toimub 10. oktoobril kell 18 Rõngu rahvamas. Kavas on väga mitmekesist muusikat – klassikast tänapäevaste rütmideni.

Olete lahkesti oodatud kuulama!

LÜHIDALT

ELVA SPORDIHOONES TOIMUB KOGUPEREFEST

Lapspäeval, 24. oktoobril kell 12–15 toimub Elva Spordihoonel Elva koguperefest.

Kogu ürituse vältel on avatud suur Batuudidiparadiisi batuudidilinnak. Päeva jooksul toimuvad mängud ja võistlused, külla tuleb trikijalgpallur Eno Lints ning sportlikke tegevusi pakub FC Elva. Esinevad JJ-Street Tantsukooli tantsijad, lisaks toimuvad töötuba ja käelised tegevused. Avatud on ka laat, fotonurk ja kohvik.

Lapse päevapilet maksab 10 eurot, lapsevanematele on sissepääs tasuta. Kuni kaheaastased lapsed pääsevad üritusele koos täiskasvanud saatjaga tasuta. Pileteid müüakse ainult ürituse päeval kohapeal. Spordihoonel saalis ei ole lubatud viibida välisjalanõudes, seega võta kaasa vahetusjalanõud või ole saalis sokkides.

Lisainfo: kultuuriaken.tartu.ee

Looduskaitse seltsi sügishooaeg algas siililoenguga

Elva Looduskaitse Selts alustas sügishooaega 3. septembril, kui Elva Linnaraamatukogus rääkis loodusfotograaf Rein Kuresoo aasta imetajast – siilist.

TÕNU HIIEMÄE

Rohkem kui tunni kestnud kohtumisel said 28 loodushuvilist teada, et maailmas tuntakse kolme liiki siile. Lisaks harilikule siilile ja kaelussiilile, kes elavad peaaegu kõikidel mandritel, leidub ka lõunasii, kes elab peamiselt Türgis. Harilikku siili ja kaelussiili leidub ka Eestis.

Hariliku siili tunneb ära tumeda vöödi järgi näol. Tema karvkate on helebeež ja ka okkad on heledamad. Kaelussiili tunnused on valge rindmik ja kõhualune ning tumedam karvkate ja okkad.

Siile peetakse aialoomadeks, kuid nende eluviisid, roll ökosüsteemis ja neid varitsevad ohud

on sageli vähe tuntud. Siilid elavad meie läheduses – aedades, asulate rohealadel ja ka asulatest väljapoole jäävatel loodusmaastikel. Nende käekäik sõltub otseselt sellest, kuidas me neid alasid hoiame. Siile mõjutavad ka meie liikumisharjumused ning asulates ja nende vahel paiknev teedevõrk.

Kui siilil läheb halvasti, viitab see laiemale probleemile keskkonnas, mis hakkab varem või hiljem mõjutama ka inimest. Siilidel on oluline roll putukate, tigude ja teiste selgrootute arvukuse reguleerimisel.

Siilipopulatsiooni vähenemise põhjused on elupaikade killustumine, teed ja liiklus, aiad ja muud barjäärid, keemilised tõrjevahendid, talvine külmumine ning kiskjad, nagu rebased, mägerad, nugi-

HARILIK SIIL.

Foto: www.pexels.com

sed ja röövlinnud. Siile ohustavad ka agressiivsed koerad – just agressiivsed koerad.

Oma nooruspõlvest mäletan, et meil Elvas koduaias pesitses peaaegu igal aastal kaks-kolm siilipere. Öhtuti võis õues sageli näha viie-kuueliikmelist siiliperekonda ringi sibamas. Üks pere pesitses

mitu aastat koguni hundikoera kuudi all! Kui pesakond jalutama läks, haugatas koer paar korda ja jälgis neid kuudist. Siilid ei kartnud meid üldse.

Kui loodusfotograafid läksid maikuus Ida-Virumaale loomi ja linde pildistama ning neil paluti kindlasti ka siilidest pilte teha, jäi

see neil kuuldavasti siiski tegemata.

Mida saab inimene teha, et siilidel paremini läheks? Jäta aeda varjulisse kohta lehe- või oksahunnik, vaata enne niitmist hoov üle ja ära anna siilile piima, sest siilidel on laktoositalumatus.

Teise suurema üritusena toimus 12. septembril väga tore ekskursioon Põhja-Lätti.

1. oktoobril toimus Elva Linnaraamatukogus Elva Looduskaitse Seltsi ettekandeõhtu teemal „Pesuvahendite rägastikus – üks pesumasin, sada vahendit“. Rägastikus aitas selgust luua Kaja Kalmus.

Järgmine Elva Looduskaitse Seltsi loeng toimub 5. novembril kell 17.30 Elva Linnaraamatukogus. Loengu teema on „Elva piirkonna geoloogia ja mullastik“ ning ettekande teeb geograaf Kersti Pajor.

Hoov puhtaks! Tee vana autoga lõpparve ja register korda

Kui sinu või su lähedaste hoovis on aastaid seisnud auto, millega keegi enam sõitma ei hakka, siis on nüüd hea võimalus sellest vabaneda. 19. oktoobril algab üle-eestiline romusõidukite kogumiskampaania, mille käigus viiakse seisma jäänud romusõidukid tasuta ära.

PIRET OTSASON

KLIIMAMINISTEERIUMI
TOOTJAVASTUTUSE JA
OHTLIKE JÄÄTMETE
VALDKONNA JUHT

Vanad autod kipuvad hoovinurka aastateks seisma jääma. Alguses ikka mõeldakse, et ehk läheb seda veel kunagi vaja ning selle saab veel korda teha. Aastate möödudes kasvab auto rohtu, rehvid vajuvad maasse ning sõidukist saab romu, mille äraviimine tundub järjest keerulisem.

Romukampaania on hea aeg, et lõpuks tegutseda. Võta jäätmekäitlejaga ühendust ja anna oma romu mugavalt ära! Kampaania käigus äraveetavate romusõidukite eest

raha ei maksta, kuid käitleja korraldab ise sõiduki transpordi. Jäätmekäitlejale saab üle anda ka osaliselt lammutatud sõidukeid.

Viimane aeg oma romust vabaneda on ka seetõttu, et alates 2027. aastast laieneb mootorsõidukimaks sõidukitele, mis on üle kahe aasta olnud kindlustuseta ja ülevaatuseta. Lisaks tasub sel aastal kustutada liiklusregistrist sõiduk, mis on hävinud või kadunud, sest kuni 2026. aasta lõpuni saab neid ilma lammutustõendita kustutada 15-eurose lõivuga, järgmisel aastal tõuseb lõiv 800 eurole.

Seega kui sõiduk on alles, anna see jäätmekäitlejale ja saad lammutustõendi. Lammutustõendiga sõiduki liiklusregistrist kustutamisega lõivu ei kaasne. Kui sõidukit enam olemas ei ole, tee korda liik-

lusregistri andmed, et vältida uuel aastal kohustusi.

Enda sõidukile äraveo tellimine

Kui romusõiduki äraveo tellib selle omanik, siis tuleb tal esitada jäätmekäitlejale kehtiv registreerimistunnistus. Kui sõiduki dokumendid on kaduma läinud, saab ühendust võtta Transpordiametiga. Kampaania ajal väljastatakse omanikule vajalikud dokumendid tasuta.

Kui hoovis on võõras romu

Kui kinnistul seisab vana sõiduk, mille omanik on teadmata, kontrolli kõigepealt Transpordiameti taustakontrollist, kas sõiduk on veel liiklusregistris. Kontrollimiseks piisab registreerimisnumbrist

või VIN-koodist. Kui sõiduk on liiklusregistrist juba kustutatud, saab selle ära anda inimene, kelle valduses auto on, või selle kinnistu omanik, kus auto seisab. Endise omaniku luba ega auto dokumente sellisel juhul vaja ei ole.

Aita võimalusel lähedasi

Eakamale inimesele võib romu äraveo korraldamine või omaniku väljaselgitamine tunduda keeruline. Kampaania ajal tasub küsida ka oma lähedastelt, kas nende hoovis, talus, garaaži taga või põllu servas seisab mõni vana auto, millest nad ei ole ise suutnud vabaneda. Paku võimalusel abi – kontrollige koos sõiduki andmeid ning võtke ühendust kampaanias osaleva jäätmekäitlejaga.

Miks ei tasu romu seisma jätta?

Romusõiduk on ohtlik jääde. Vanast autost võivad lekkida õlid, kütus ja muud ohtlikud vedelikud, mis võivad sattuda pinnasesse ja põhjavette. Sõiduki nõuetekohase käitlemise korral saab selle osasid korduskasutada ning metallid ja muud materjalid ringlusse suunata.

Romusõiduki tasuta äraveo saab tellida alates 19. oktoobrist kuni 8. novembrini.

Veo tellimiseks võta ühendust ühega neist jäätmekäitlejatest:

- » Eesti Autolammutuste Liit – info@elv.ee, 578 77 233;
- » Kuusakoski – firma@kuusakoski.ee, 13 660;
- » Metruna – kopli@metruna.ee, 1817.

Veendu, et romule järele tulevale puksiirile oleks tagatud vaba ligipääs ja ohutu teenindusruum.

Täpsem info tingimuste ja taotluste esitamise kohta: www.kliimaministerium.ee/romusoidukid.

Romukampaania toimub Kliimaministeriumi, Keskkonnaameti, Transpordiameti, Eesti Autolammutuste Liidu, Kuusakoski AS ja Metruna OÜ koostöös. Kampaania toimub sel aastal seitsmendat korda ning viimast korda Kliimaministeriumi eestvedamisel. Varasemate kampaaniate tulemusel on jäätmekäitlejatele üle antud kokku 1775 romusõidukit.

My Granny viib kokku aktiivsed eakad ja nooremad põlvkonnad

MTÜ My Granny arendab Eestis põlvkondadevahelist pilootprojekti, mille eesmärk on viia kokku tegusad ja aktiivsed eakad, noored pered ning noorukid. Sarnaseid algatusi leidub mujal maailmas, kuid Eestis on selline projekt uudne.

My Granny loob võimaluse, et Eesti „mammad ja papad“ saavad jagada oma teadmisi, oskusi,

aega ja elukogemust ning pakkuda noortele peredele praktilist tuge ja meeldivat seltsi. See võib tähendada näiteks abi lapsehoidmisel, ühiseid tegevusi, kokkamist, käsitööd, aiandust või lihtsalt head vestlust ja koos veedetud aega.

Projekti sihtrühm on lastega pered nii Eestis kui ka Eesti juurtega pered välismaal. Teine sihtrühm on noorukid, kes soovivad jagada oma elukogemusi vanemaealistega.

Üks projekti pakutavaid võimalusi on eesti keele praktika. Eesti eakad saavad toetada nii Eestis kui ka välismaal elavaid inimesi, kes soovivad eesti keelt igapäevases suhtluses harjutada ning samal ajal Eesti kultuuri ja traditsioonidega tutvuda.

My Granny soovib kaasata oma tegevusse aktiivseid eakaid, kes tahavad ühiskonnaelus osaleda, kogemusi jagada ning tunda, et

nende teadmised ja panus on väärtuslikud.

My Granny ei anna peredele lihtsalt eakate nimekirja, vaid korraldab nõustamisteenuse käigus sobitamise ja esimese kontakti. Protsess hõlmab profiili või konto loomist, taustakontrolli, sobitamist ja kokkuviiimist, esmast tutvumist, prooviperioodi ning püsisuhete kujunemist.

Lisainfot projekti ja liitumis-

võimaluste kohta leiab veebilehelt www.mygranny.ee.

Liina Lamson ja Airi Kärtna
MTÜ My Granny juhatus

MTÜ My Granny

TERVIS

Kooliõde Henli Pindmaa: „Ohtliku nakkushaiguse tõsidust tajutakse alles siis, kui laps on haiglavoodis”

Miina Härma Gümnaasiumi kooliõde Henli Pindmaa sõnul on kooliõde roll lapse tervise jälgimisel ja toetamisel väga oluline, sest lapsed veedavad suurema osa päevast koolis. „Murede ja rõõmudega pöörduvad tihti lapsed minu poole. Paljud õpilased ei taha, julge või ei oska oma muredest kodus rääkida ega perearsti juurde minna.”

Tervisemured, millega kooliõde oma töös kokku puutub, on seotud traumade, vigastuste, peavalude, kõhuvalude, iivelduste, ninaverejooksude, palavike, madala ja kõrge vererõhuga, viirushaiguste sümptomitega. Samuti krooniliste haiguste ägenemisega, allergiliste reaktsioonidega, vaimse tervise muredega, elustiilist tulenevate tervisemuredega.

Suure osa kooliõde tööst moodustab ka nõustamine. Näiteks nõustab Pindmaa õpilasi aktiivsuse- ja tähelepanuhäire ravimite mõju ja kõrvaltoimete osas. „Arutan noorega, kas ravimi mõju või kõrvaltoimete tõttu tuleks pöörduda raviskeemi muutmiseks arsti poole.”

Samuti pöörduvad õpilased kooliõde poole sooviga saada selgitusi oma vereanalüüside tulemuste kohta. „Vereanalüüside tulemusi vaatame koos Terviseportaalist. Aitan õpilasel mõista vereanalüüside näitajaid ja selgitan õpilasele, mida need tulemused tähendavad,” ütles kooliõde ja lisas, et see on väga tore, kui noored tunnevad oma tervise vastu huvi.

| HENLI PINDMAA.

Foto: erakogu

Tervisekontroll toob välja varjatud mured ja noorte eeskujuliku rühi

Kooliõde tehtavate tervisekontrollide käigus suuri ja ootamatuid tervisemuresid kooliõde sõnul enamasti ei avastata, sest raskemad kroonilised haigused on tavaliselt juba varem teada.

Koolis tehtavad tervisekontrollid täidavad olulist rolli varjatud tervisemurede ennetamisel ja märkamisel. „Seitsmendas ja kümnendas klassis tulevad kõige sagedamini välja nägemisprobleemid. Paari õpilasega oleme koos uurinud, kuhu ja millal on silmaarsti juurde vabu aegu,” rääkis viis aastat gümnaasiumis töötanud kooliõde.

Lisaks aitab tervisekontroll hinnata ka õpilase rühti ja märgata skolioosi või sundasendist tingitud „nutikaela”. Kooliõde on märganud viimase paari aasta jooksul positiivset trendi, et õpilased käivad järjest rohkem aktiivselt jõusaalis ning treenivad teadlikult kaela- ja õlavöõtmelihaseid.

„Mul on kümnendates klassides kokku üle saja õpilase ning neist võib-olla üks protsent, isegi vähem on neid õpilasi, kes ei käi jõusaalis. Trennis käivate noorte rüht on

väga ilus. See on juba teist aastat järjest nii,” ütles Pindmaa ja lisas, et gümnaasistid on oma kehahoiakust väga teadlikud.

Ületreenimine ja toitumishäired annavad endast märku

Jõusaalis treenimisega käivad sageli kaasas riskid, mis on seotud ületreenimise ja toidulisandite tarbimisega. „Mõni õpilane treenib kuus päeva nädalas ja jätab puhkamiseks ainult ühe päeva,” ütles kooliõde. Jõusaalis käijatelt uurib kooliõde lihaskrampide ja magneesiumi tarvitamise kohta.

Kurbusega tõdes Pindmaa, et on oma töös kokku puutunud ka anoreksiaga. Samuti teeb muret teatud krooniliste haigustega õpilaste käitumine. Näiteks teevad muret diabeeti põdevad noored, kes vaatamata oma diagnoosile ja teadmistele jätaavad päeva jooksul toidukordi vahele, seades sellega ohtu oma veresuhkru taseme ja üldise tervise.

Unustatud nõusolekuvorm võib jätta lapse ohtliku nakkushaiguse vastu kaitseta

Koolis vaktsineerimise korraldus toimib kooliõde hinnangul üldjoontes hästi, kuid nõusolekulehtede kogumine nõuab järjepidevust. Tavaliselt jagab kooliõde vaktsineerimislehed õpilastele paberil, sest kõigil peredel ei ole kodus digiallkirjastamise või väljaprintimise võimalust.

„Õpilane võib unustada lehe tagasi tuua, mõnikord kulub selleks mitu nädalat. Siis käin korduvalt küsimas ja kirjutan lapsevanemale, kuni lõpuks saan vastuse kätte,” kirjeldas ta.

Mõnel üksikul korral jääb nõusolekuvorm siiski tagasi saamata. Sel juhul jääb ka vaktsiin tegemata ja kooliõel tuleb järgmisel õppeaastal uuesti küsida, kas pere soovib vaktsineerida.

Kooliõde sõnul on kõige keerulisem olukord, kus vanem ei anna teada ei nõusolekust ega keeldumisest. „Saadan kolm, neli või viis kirja, aga vastust ei tule. See on kõige kurvem. Vanem võiks vastata, kas soovib või ei soovi lasta oma last vaktsineerida.”

Ta tõi näiteks HPV-vaktsineerimise. Paljudel 18-aastastel noortel jäi tasuta vaktsiin tegemata, sest õpilane ega lapsevanem ei vastanud. Pärast 18. sünnipäeva muutub aga HPV-vaktsiini saamine tasuliseks.

Ühe õpilase hirm mõjutas poolt klassi

2027. aasta juulist jõustuvad koolis vaktsineerimise muudatused. Ühe muudatusena ei peaks lapsevanem edaspidi enam kooli saatma kirjalikku vaktsineerimise nõusolekuvormi, vaid esitama kirjaliku keeldumise juhul, kui ta ei soovi, et last koolis vaktsineeritakse. Uus muudatus toob kaasa lapse enda rolli ja otsustusõiguse suurenemise oma tervise üle.

Kooliõde kogemus näitab, et 12–13-aastased noored ei ole sageli veel valmis vaktsineerimisotsust täiesti iseseisvalt langetama, selles vanuses lapsed võivad olla kooliõde hinnangul mõjutatavad. Ta meenutas olukorda, kus 12-aastastele poistele pakuti võimalust teha HPV-vaktsiini.

„Üks lapsevanem oli internetist HPV-vaktsiini kohta infot otsinud. Seejärel tuli laps kooli ja jagas klassikaaslastele valeinfot, mille tõttu keeldusid vaktsiinist kahjuks umbes pooled õpilastest,” rääkis kooliõde. Klassijuhataja palvel käis õde vaktsiinist rääkimas, kuid see ei muutnud vaktsiinist keeldujate otsust.

Haiguse riskid vs. vaktsiini kõrvaltoimed

Neile lapsevanematele ja noortele, kes kõhklevad riikliku immuniseerimiskava vaktsiinide vajalikkuses, soovib kooliõde võtta aega argumenteeritud aruteluks, tugineda teaduspõhisele infole, uurida usal-

dusväärseid allikaid. Kooliõde sõnul unustatakse haiguse enda võimalikud tagajärjed.

„Nakkushaiguste kulg on ettearvatu. Pealtnäha täiesti terve laps võib näiteks leetrite või mõne muu raske nakkuse tõttu haiglasse sattuda. Raske prognoosida, milliseks kujuneb lapse paranemine,” lausus ta.

Palavik, süstekoha valulikkus või punetus, paar päeva kestev käevalu on vaktsiinidest põhjustatud kerged kõrvaltoimed, mis mööduvad paari päevaga.

Kooliõde peab teadma lapse kroonilistest haigustest

Kui lapsel on mõni krooniline haigus või eluohtlik allergia, peaks lapsevanem sellest kooliõele kindlasti teada andma. Pindmaa hinnangul võiksid lapsevanemad teavitada kooliõde rohkem.

Näiteks selgus tervisekontrollis, et ühel õpilasel võib mesilase või herilase nõelamise tagajärjel tekkida anafülaksia, mis tähendab, et hingamisteed võivad sulguda ning õpilasel peaks igapäevaselt kaasas olema adrenaliinisüstal.

„Sellised kroonilised diagnoosid peaksid kooliõele teada olema, et hädaolukorras õigeaegselt ja elupäästvalt reageerida. Kui ma poleks plaanilist tervisekontrolli teinud, ei oleks ma sellest võib-olla teada saanudki,” ütles kooliõde.

Kooliõde meelepea lapsevanemale: koostöö lapse tervise nimel

Lapse tervise hoidmine ja jälgimine võiks olla koostöö kodu ja kooli vahel. „Märgates varakult muutusi lapse käitumises või tervises, saame ennetada suuremaid muresid. Oluline on last märgata, temaga avatult suhelda ning toetada tema tervislikke eluviise, vaimset tervist ja heaolu,” ütles kooliõde.

Kooliõde roll ei ole ainult esmaabi andmine, vaid ennetustöö, märkamine ja lapse toetamine.

HARIDUS

Meeldetuletus: oktoobris saab taotleda kahte noortele suunatud toetust

Elva Vallavalitsus ootab kuni 31. oktoobrini taotlusi huvihariduse ja huvitegevuse transporditoetuse ning noorte omaalgatusfondi toetuse saamiseks. Mõlema toetuse taotlusi saab esitada e-keskkonnas SPOKU.

Foto: www.pexels.com

Huvihariduse ja huvitegevuse transporditoetus

Transporditoetus on mõeldud rahvastikuregistri andmetel Elva vallas elavate 7–19-aastaste

OKTOOBRI SAAB TAOTLEDA NOORTELE SUUNATUD TOETUSI.

noorte sõidukulude hüvitamiseks huvikoolidesse ja huviringidesse. Toetust saab taotleda juhul, kui huvialaga tegelemise koht asub noore

elukohast kaugemal kui kolm kilomeetrit.

Toetus on suunatud eelkõige Elva vallas asuvates huvikoolides

ja huviringides osalemiseks. Väljaspool Elva valda toimuvast huvitegevusest osalemiseks võib toetust saada juhul, kui sealne huvikool või huviring asub noore elukohale lähemal kui Elva vallas sama huviala pakkuv huvikool või huviring. Toetust võib saada ka siis, kui Elva vallas ei ole võimalik sama huvialaga tegeleda.

Toetus on noorepõhine ja sõltub vahemaast, mis on noore rahvastikuregistrijärgsest elukohast huvialaga tegelemise asukohta (3 km kuni 10 km – 15 eurot kuus ja üle 10 km – 30 eurot kuus).

Noorte omaalgatusfond

Omaalgatusfondi eesmärk on arendada noorsootööd ja innustada Elva valla noori oma ideid ellu viima. Eelkõige oodatakse projekte,

millest saavad osa võimalikult paljud kohalikud noored. Ühele projektile saab toetust taotleda kuni 600 eurot.

Toetust võivad taotleda noorteühendused, seltsingud ja 7–26-aastased füüsilised isikud. Alla 18-aastast taotlejat peab toetuse taotlemisel ja projekti elluviimisel esindama ning toetama vähemalt üks täiskasvanu.

Taotlusi saab esitada 31. oktoobrini 2026. Täpsemad tingimused ja taotlusvormid leiab Elva valla veebilehelt www.elva.ee.

Lisainfo:

Laura Raamets

laura.raamets@elva.ee

tel 5353 5466

Tarkusepäev lapsevanemale. Maailm muutub – õpime koos!

Haridus- ja Noorteamet kutsub lapsevanemaid tarkusepäevale „Maailm muutub – õpime koos!“, sest lapsevanemaks olemine tähendab pidevat õppimist. Kiiresti muutuv, digitaalne ja üha mitmekesisemas ühiskonnas seisavad vanemad silmitsi uute küsimustega ja valikutega – kuidas toetada lapse kuuluvustunnet, vaimset heaolu ja haridusteed mitmekultuurilises õpikeskkonnas nii, et säiliks usaldus ja õppimisrõõm? Kuidas saab lapsevanem hoida seejuures iseenda tasakaalu ja jõuvarusid?

Päeva jooksul astuvad üles tunnustatud eksperdid, lapsevanemad ja noored ise ning jagavad nii teadmisi kui ka päriselulisi kogemusi. Päeva juhib armastatud teleajakirjanik Anu Välba.

Tule kuulama, kaasa mõtlema ja inspiratsiooni koguma – sest lapsevanem ei pea kõike üksi teadma. Õpime koos!

Üks tarkusepäevadest toimub 21. novembril 2026 Tartus V Spa konverentsikeskuses (Riia tn 2, Tartu). Tarkusepäevad toimuvad ka Tallinnas (10. oktoober 2026), Pärnus (13. veebruar 2027) ja Jõhvis (3. aprill 2027). Konverentsid on eesti keeles, soovijatele on tagatud sünkroontõlge inglise ja vene keelde.

Registreeri osalemine kohe: <https://harno.ee/tarkusepaev>.

Tarkusepäev lapsevanemale

Maailm muutub - õpime koos!

Kuidas toetada lapse kuuluvustunnet, vaimset heaolu ja haridusteed nii, et säilivad **usaldus** ja **õpirõõm** aina mitmekultuurilisemas, digitaalsemas ja kiiremas ühiskonnas?

Tule kuulama, kaasa mõtlema ja inspiratsiooni koguma! Õpime koos!

Kohapeal on tagatud **sünkroontõlge** inglise ja vene keelde.

OSALEMINE TASUTA!

ŠVEITSI-EESTI koostööprogramm

HARIDUS- JA NOORTEAMET

HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUM

ÕPIME KOOS

21. novembril 2026
Kell 10.00–16.30
V Spa konverentsikeskus
Tartu, Riia tn 2

Registreeri osalemine kohe:
harno.ee/opimekoos/tarkusepaev

Elva valla sündmuste kalender

KUUPÄEV	SÜNDMUS	ASUKOHT	PILETI HIND
kuni 30. november	Maarika Lekarkini maalide näitus „Vaikne hetk luules, muusikas ja pildis“	Puhja seltsimaja	tasuta, külastusajad kokkuleppel
kuni 30. november	Kenter Kalbri fotonäitus „Katsed kraavis kino teha“	Elva kultuurikeskus	tasuta
14. oktoober kell 11	Väärikate ülikooli loeng	Elva kultuurikeskus	tasuta
15. oktoober kell 17	Tubli lugeja tunnustamine	Konguta rahvamaja	kutsetega
16. oktoober kell 18	Hooaja avapidu ansambliga Hulkur	Valguta seltsimaja	15 €
17. oktoober kell 16	Rõngu kooli 340. aastapäeva tähistamine. Peaesineja Anne Veski	Rõngu keskkool	alates 35 €
17. oktoober kell 21	Lõikuspidu vol 2: Zelta Kniede (LV) ja Qvalda	Aakre rahvamaja	10 € (müügil kohapeal)
18. oktoober kell 18	Suhtekomöödia „Pikk nädalavahetus“	Elva kultuurikeskus	29,90 € / 32,90 €
19. oktoober kell 12	Film „Morten“	Elva kultuurikeskus	5 € / 6 €
19. oktoober kell 19	Luunja Aidateater „Gravitatsioon“	Rannu rahvamaja	12 €
22. oktoober kell 12	Film „Morten“	Puhja seltsimaja	5 € / 6 €
22. oktoober kell 17	Kodulooline vestlusõhtu - Manteuffel. Vestlust veab Joel Jans	Rõngu raamatukogu	tasuta
22. oktoober kell 18	TantsuMenüü „Hetk“	Elva kultuurikeskus	5 € / 7 €, samal päeval 7 € / 10 €
23. oktoober kell 18	Oktoobrikuu meloodiad, esinevad Elva huviala- ja koolituskeskuse õpilased	Elva Keegel ja Resto	tasuta
23. oktoober kell 19	SALONGIÕHTU esineb Claude Tchamitchian - kontrabassi superstaar Prantsusmaalt	Konguta rahvamaja	10 €
23. oktoober kell 20	Tantsuõhtu Karl ja Carl-Philip Madisega. Lauad ettetellimisel	Puhja seltsimaja	20 €
24. oktoober kell 9–15	Oktoobrikuu laat	Elva kultuuri-keskuse parkla	tasuta
24. oktoober kell 10	Võõpste perekлубi sünnipäev	Järvemuuseum	tasuta
24. oktoober kell 12	Elva koguperefest	Elva spordihoone	10 € / laps
24. oktoober kell 12	Lambaliha maapõues küpsetamise töötuba ja söömaaeg	Hellenurme Veskimuuseum	45–80 €
25. oktoober kell 14	Kontsert, esineb Voldemar Kuslap	Rannu rahvamaja	7 €
28. oktoober kell 12	Film „Seatapp“	Elva kultuurikeskus	5 € / 6 €
28. oktoober kell 19	Islandi muusiku Flemming Viðar Valmundsson kontsert	Rõngu rahvamaja	10 €
30. oktoober kell 18	Elva valla 9. sünnipäev - kontsertaktus, esineb Lancy kabareetantsutrupp	Elva kultuurikeskus	tasuta
31. oktoober kell 11	Kõrvitsapidu	Talu ja Loomad, Halliku, Kulli küla	10 €
2. november kell 19	Film „Musta pori näkku“	Puhja seltsimaja	5 € / 6 €
3. november kell 19	Kaunimate Aastate Vennaskond „Minu südames Sa elad“ – Arne Oidi kaunimad laulud	Elva kultuurikeskus	34 € / 38 €
3. november kell 19	Komöödia „Proov“	Rõngu rahvamaja	10 €
	Jätkub järgmisel lehel		

KUULUTUSED

Arboristi ning korvtõstuki teenused.
Ohtlike puude raie, kändude freesimine, okste purustamine ja raiejäätmete äravedu. Katuste pesu ja rennide puhastus. Tel 5597 7007, www.tlo.ee, Tlo Service

Ohtlike puude langetamine ja hooldus.
Heki lõikus, kändude freesimine. www.igihaljas.ee, tel 5650 1649

Ohtlike puude langetamine. Puude, hekki-de, põõsaste, viljapuude ja ilupuude hooldus. Kändude freesimine. Okste ja tüvede äravedu. www.arborprof.ee, tel 553 7638

Kas sinu puud on sügistormiks valmis?
Kui kahtled, küsi nõu. Arboristifirma tegeleb puude langetuse, hoolduse ja hekkide pügamisega. TASUTA hinnapakkumine! info@rohevora.ee, tel 5687 7761, rohevora.ee

Möistliku hinnaga hekkide pügamine, muru niitmine, trimmerdamine, okste jt aiajäätmete äravedu, tänavakivide puhastus, hekkide likvideerimine. Kojameheteenus, sise-välikoristus korteriühistutele, parklate ja vihmaveerennide puhastus. Tel 5897 7133, trimhek@gmail.com

Laarox OÜ ostab metsa- ja põllumaad. Pakume parimat hinda. Telefon 552 7322

Ostan metsamaad. Hea hind, kiire ja korrektne tehing. Tel 59118833

Trepikodade koristamine ja kojameheteenus korteriühistutele. Tellimine tel 5554 2156

Gracco Haldus OÜ pakub teenuseid: Korteriühistute ja muu kinnisvara haldamine ja valitsemine (sh raamatupidamine), korteriühistute nõustamine, abi projektide ja hangete läbiviimisel, kinnisvara ostueelne kontroll ja ülevaatus sh dokumentide kontroll, abi ehitisregistri andmete korrastamisel, sh teatiste ja lubade taotlemisel. Tel 5554 2156, graccohaldus@gmail.com, www.gracco.ee

Kopa- ja veotööd Elva vallas usalda meile. Aitame rajada tiike ja teid, kaevata lahti vundamenti ning rajada trasse. Uutele klientidele esimene tund tasuta! Helista ja uuri rohkem 59 19 3002

Fekaalivedu (pikk voolik), ummistuste likvideerimine, trasside survepesu sh torustike sulatamine, kaamerauuringud. Kogemusi 16+ aastat. Töid teostame iga ilmaga! FEKTO OÜ, tel 55 888 11, www.fekto.ee

Tänavakivi paigaldustööd, haljastustööd, дренаazisüsteemid, pumplad, kanalisatsioon, vundamendi alused

Tel 55 649 350
info@rohelineheakord.ee

Roheline HEAKORD

ÜLDEHITUSTÖÖD: KATUSED, FASSAADID JA Sisetööd

Kontakt: 5686 1330
btkehitusgrupp@gmail.com

Ehitiste seadustamine, kasutus- ja ehitusload ja muud teenused. Kirjutage või helistage: coreteloy@gmail.com, tel 5814 2386

Sõidukite keretööd ja värvimine. Karpide vahetus, eeltööd ja värvimine. Sõiduki velgede värvimine. Tel 5820 4720

Dušikabiinide paigaldus üle riigi. Toon uue kohale ja viin vana ära. Kontakt: leo@meisterleo.ee, tel 5684 1840

Arvutiabi Elvas ja Elva vallas. Kojukutsed. Arve võimalus. Tel 5417 6567

Ehitus-, remont- ja renoveerimistööd. Sise- ja välitööd, abihooned/kuurid/lehtlad, saunad/duširuumid. San. tehnilised- ja elektritööd. Teostame nii väiksemaid töid, kui ka terviklahendusi. Tel 5602 1706

Ostan kõiki Toyota marki sõidukeid! Tel 5896 1576

Müüa kuivi küttepuid. Tel 513 1968

Müüa kuivi küttepuid. Telefon 529 1979

Müügil kuivad klotsid 60-liitristes võrk-kottides. Hind 4 €/kott. Vajadusel transport. TARM AS, info ja tellimine telefonil 507 2419

Korstnapühkija. Oma redel kaasas. Korrasoleku akt. Tel 5191 6605

Ostan vanu raamatuid, piibleid, hõbedat, sõlgi, serviise, lusikaid, kellasid, merevaiku, münte, märke, medaleid, fotosid, maale, pilte, kujusid, keraamikat, tarbeklaasi jne! Igasuguse vanavara ja kunsti ost! Tulen ise kohale – raha kohe kätte! Tel 5649 5292

Ostan retroesemeid ja kolimisjääke: nostalgilisi nõusid, serviise, keraamikat, nahast karpe, seinapilte, kujusid, merevaigust ehteid, kellasid, prosse, suhkrulusikaid jne. Tulen ise kohale! Tel 5356 0761, Liina

Ostan Rõngus väikese keskküttega korteri, hind kuni 45 000 eurot. Tel 5564 1316

Müüa uued punased korstnakivid 53 tk. Hind 2 eurot tk. Lähiumbruses saab kohale tuua. Tel 5553 0339

Anda üürile 2-toaline kõigi mugavustega, madalate kommunaalkuludega korter 4. korrusel Rannu alevikus. Info telefonil 508 4169

KASUMETSA KÜTTEKONTOR

KÜTTEPUUD ELVAS & TARTUMAAL

52 92 305

WWW.KASUMETSA.EE

5. november kell 12	Film „Musta pori näkku“	Elva kultuurikeskus	5 € / 6 €
5. november kell 17.30	Elva Looduskaitse Seltsi loeng teemal „Elva piirkonna geoloogia ja mullastik“	Elva linna- raamatukogu	tasuta
5. november kell 19	Nuutrumi etendus „Minu vana sõber. Härä Ibrahim ja Koraani õied“	Rannu rahvamaja	24 – 27 €
5. november kell 19	Huumoriklubi - Sander Õigus „Kaksteist kuud“	Elva kultuurikeskus	22,90 – 24,90 €
6. november kell 11	Lasteteater Kõpaklubi: „Tähekassi ja koer Tupsiku täheaabitsa saladused“	Elva kultuurikeskus	5 €
6. november kell 19	Vestlusõhtu Epp Kärsiniga	Puhja seltsimaja	15 €
7. november kell 10	Kooliealiste lauluvõistlus LOODUSLAUL	Elva kultuurikeskus	tasuta
9. november kell 19	Bingoõhtu	Rõngu rahvamaja	1 – 5 €
10. november kell 19	LendTeatri etendus „Kahtlus“	LendTeater	22,80 – 26,90 €
10. november kell 19	Bingoõhtu VOL. 16	Rannu rahvamaja	tasuline
11. november kell 11	Väarikate ülikooli loeng	Elva kultuurikeskus	tasuta
13. november kell 19	Bingoõhtu	Aakre rahvamaja	tasuline
13. november kell 19	Luunja Aidateatri etendus „Gravitatsioon“	Puhja seltsimaja	12 €
13. november kell 20	Meestepäeva pidu ansambliga Eesti Gun ja Liisa	Rannu rahvamaja	tasuline
14. november kell 11	3. Elva valla bändide päev	Elva kultuurikeskus	10 €
14. november kell 15	FC Elva laste jalgpalliturniir	Elva Spordihoo- ne pallimängu- de saalid	tasuta
14. november kell 17	Saaremaa Thule Teatri külalisetendus „ISA“	LendTeater	tasuline
18. november kell 19	Kelmikas suhtekomöödia „Läbikäidav magamistuba“	Elva kultuurikeskus	30 € / 33 €
19. november kell 17	Elva valla kuld- ja teemantpulmaliste tänuüritus	Puhja seltsimaja	kutsetega

LISAINFO ELVA.EE VÕI ELVAKULTUUR.EE

- **Haldusteenus**
- **Hooldus ja korrashoid**
- **Juriidiline teenus**
- **Raamatupidamine**

730 2390**www.ropkaelamu.ee**

DTK HAMBARAVI OÜ

Hammaste ravi ja proteesimine

www.dtk.ee Dr Diana Tull, dr Triin Kauts

Tartu kabinet Uus 13c-64, Tartu, tel 740 3355

Nõo kabinet Voika 23, Nõo, Tartumaa, tel 745 5616

Puhja Seltsimajas
23. oktoobril 20:00

Tantsuõhtu
KARL JA CARL-PHILIP MADISEGA

Elva Keegel ja Restos

23.oktoobril kell 18:00

Oktoobrikuu meloodiad

Esinevad Elva HKK laulustuudio õpilased
Juhendajad: Ave-Maria Sild ja Livia Kuuskvere

TEATED

Tervitame uusi
ilmakodanikke!

Ander Poolakese
sündis 16.08.2026

Mark Honor
sündis 01.09.2026

Juuse Unt
sündis 01.09.2026

Karl-Kasper Kivivare
sündis 12.09.2026

Johann Paide
sündis 16.09.2026

Elio Lepp
sündis 17.09.2026

Fred Tammemägi
sündis 19.09.2026

Otto Kallavus
sündis 20.09.2026

Romet Vozijan
sündis 23.09.2026

Emily Laane
sündis 24.09.2026

Ruben Kuresoo
sündis 27.09.2026

Ketlin Kiisla
sündis 27.09.2026

EELK Rõngu Mihkli kiriku teated

Jumalateenistused:

- » 11. oktoober kell 17 – leeripüha jumalateenistus armulauaga. Jumalateenistusest võtab osa EELK Nõo Püha Laurentsiuse koguduse segakoor;
- » 18. oktoober kell 11 – jumalateenistus armulauaga;
- » 25. oktoober kell 11 – jumalateenistus armulauaga.

Lisainfo:

Tiit Maasikmäe, koguduse õpetaja
tel 502 6359
tiit.maasikmae@eelk.ee

Elva vald mälestab

Niina Guljajeva
07.11.1939-11.09.2026

Leeni Terve
25.09.1941-14.09.2026

Rosiine-Elfriide Unt
07.01.1931-16.09.2026

Maima-Izadella Palm
13.08.1934-16.09.2026

Aime Klais
24.11.1945-17.09.2026

Ene Saaroja
05.05.1944-26.09.2026

Heino Jürisoo
28.05.1938-30.09.2026

Hilda Nukka
06.07.1938-01.10.2026

Südamlik kaastunne Ülper Imbile

tütre

kaotuse puhul.

Peeter, Marge, Merle,
Vahur, Helgi-Maie

Tuul nii tasa puude ladvus liigub,
linnud unelaulu laulavad...

Sügav kaastunne Imbile perega
kalli tütre

Katrin Trummi

surma puhul.

Rannu Liisud

Avaldame südamlikku kaastunnet

Salele ja Ennole
kalli tütre

Malle Kala

surma puhul.

Elva Väike-Nõlvaku 10 elanikud

Südamlik kaastunne Piretile
armsa ema

Leeni Terve

kaotuse puhul.

June, Meelis, Aigar, Valdur, Andres

Südamlik kaastunne Piretile
kalli ema

Leeni
Terve

kaotuse puhul.

Rõngu ja Puhja piirkonna
raamatukogud

Südamlik kaastunne Piretile
perega armsa
ema ja vanaema

Leeni
Terve

kaotuse puhul.

Tantsurühm Kavalik

Põlvkonnad
veebiplatvormidel:
mis peitub
stereotüüpide taga

11. novembril kell 11

Elva Kultuurikeskuses

Veronika Kalmus
Tartu Ülikooli sotsioloogia professor,
akadeemik

Lisateave Milvi Sepp, seppmilvi@gmail.com
5154872

TARTU ÜLIKOO
väarikate ülikool

ELVA VALD

TARTU HOOLEKODA

Avalda kuulutus Elva valla lehes

Kuulutuse avaldamiseks kirjuta infoleht@elva.ee või helista telefonil 5662 9554.
Reklaamide suurused ja hinnakirja leiab veebilehelt www.elva.ee/infoleht.